

“Veilig werken met handketting takels”

In dit nummer:

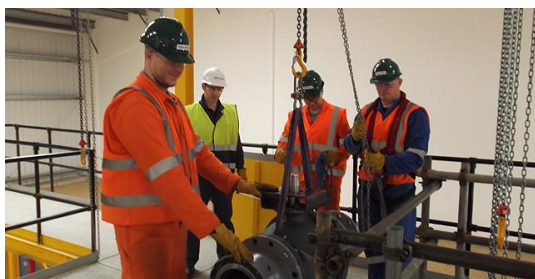
1. Inleiding.
2. Controle punten voor gebruik
3. Handkettingtakels
4. Rateltakel (pull-lift)
5. Hijsbalken en loopkatten

1. Inleiding

Handketting takels worden gebruikt op plaatsen, waar takelen met een mobielekraan of elektrische takel niet mogelijk is.

Handtakels worden voornamelijk gebruikt voor het hijsen of verticaal verplaatsen van lasten over kleine afstanden..

2. Controle punten voor gebruik van handtakels

Uit veiligheidsoverwegingen dient op het navolgende te worden gelet:

- de takel moet geschikt zijn voor het verplaatsen van de last;
- controleer de takel voor gebruik op een goede werking en eventuele gebreken;
- controleer andere hijsgereedschappen zoals stropen en sluitingen op gebreken en werklast;
- let op een veilige ophanging van de takel;
- stel de takel zodanig op, dat de last altijd zichtbaar is en de persoon, die de takel bedient, geen gevaar loopt, als een strop breekt
- handtakels dienen zichtbaar van een geldige keurings-sticker te zijn voorzien.

“Veilig werken met handketting takels”

3. Handkettingtakels

Handkettingtakel zijn geconstrueerd om lasten verticaal te verplaatsen. Op de takel is de maximum toelaatbare werklast aangegeven in kg.

Wanneer de takel is uitgevoerd met een rem, mag de werklast niet worden overschreden. Gebeurt dit wel, dan is de kans, dat de last door de rem heen trekt groot, en is van veilig werken geen sprake meer.

Een handkettingtakel dient door één persoon te worden bediend. Als meer dan één persoon nodig is voor het takelen, dan dient een zwaardere takel te worden gebruikt.

Een takel kan geblokkeerd raken door te veel spanning op de rem of als de ketting te hoog is opgehaald, waardoor het koppelstuk en de lasthaak geknoken zijn. In dergelijke gevallen moet men een flinke ruk geven aan de haalketting in de richting voor het vieren van de last.

4. Rateltakel (pull-lift)

Het verschil tussen een kettintakel en een rateltakel is, dat de aandrijving nu niet met een ketting, maar doormiddel van een hefboom.

De hefboom is inwendig met een tandwieloverbrenging aan een ratelwiel verbonden. Deze takel is voorzien van een lastdrukrem met omkeerpal in de hefboom. De pal heeft een stand voor het halen en een stand voor het laten zakken van de last.

Voor het veilig gebruik van een rateltakel gelden dezelfde punten als voor de kettingtakel er zijn echter enkele uitzonderingen:

- de rateltakel kan en mag gebruikt worden voor sjoeren en spannen;
- bij gebruik van een pullift mag nooit een pijp gebruikt worden op de hefboom voor krachtvermeerdering;
- rateltakels of pull-lift moeten periodiek door een deskundige worden gedemonteerd, schoongemaakt en gesmeerd.

5. Hijsbalken en loopkatten

Hijsbalken zijn vast opgestelde horizontale profielen. Op de hijsbalken moet de maximale hijslast duidelijk zichtbaar vermeld zijn. Naast de vaste hijsbalk wordt ook veel gebruik gemaakt van kolomdraaikranen. Deze zijn meestal tegen een wand of kolom bevestigd. Het zwenken van de kraan geschiedt door tegen de last te duwen.

Aan de hijsbalken wordt meestal een loopkat bevestigd. De loopkat wordt verplaatst door tegen de last te duwen of er aan te trekken. Trekken of duwen tegen de last vindt alleen in eenvoudige gevallen plaats, waarbij de belasting niet te groot is..

Bij zwaardere lasten wordt het verplaatsen van lasten moeilijk in verband met het stoppen en op gang brengen van het rijwerk. Daarom wordt in dat geval gebruik gemaakt van een loopkat met een mechanische overbrenging en een haalketting

Door de mechanische aandrijving is nauwkeurig manoeuvreren van de last mogelijk. De loopsnelheid van de loopkat is echter laag. Het is dus afhankelijk van de situatie of een loopkat met mechanische overbrenging gebruikt moet worden. Verplaats bij dit type van loopkat nooit door aan de last te trekken; de ketting zou vast kunnen lopen, waardoor de last gaat zwaaien.